

ترجمه معانی آیات قرآنی
به زبان دری / فارسی

ترجمه:

امین الدین «سعیدی سعید افغانی»

طبع و نشر: مطبعه احمد صمدی کابل - افغانستان
تمام حقوق به ناشر محفوظ می باشد.

معرفی نامه:

عنوان کتاب: ترجمه معانی آیات قرآنی به زبان دری / فارسی
تحقیق، تنظیم و ترجمه: امین الدین «سعیدی - سعید افغانی»
مراجعه و بازنگری در متون ترجمه:

● فضل الرحمن «فاضل»

● دکتور صلاح الدین «سعیدی - سعید افغانی»

تیراژ چاپ اول ۱۰۰۰ جلد

سال طبع: جدی سال ۱۴۰۴ هـ. ش (۲۰۲۶ م)

قیمت:

مطبعه احمد صمدی، کابل افغانستان

ایمیل ارتباطی: saidafghani@hotmail.com – ahmadsamadipress@gmail.com

شماره تماس: ۷۹۹۸۲۳۱۹۳ (۰)۹۳ + ۷۰۴۲۳۸۵۴۲ (۰)۹۳ +

د افغانستان اسلامي امارت
د لوړو زده کړو وزارت

Islamic Emirate of Afghanistan
Ministry of Higher Education
ریاست پوهنتون غالب-کابل

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی

مدیریت تہویات
درجہ اہمیت: مهم - اطمینانہ - عادی - عاجل
تاریخ: ۱۹ / ۹ / ۱۴۰۴ مطلق: ۱۹ / ۶ / ۱۴۴۷

شماره مسلسل (۶۰۲)

بسم الله الرحمن الرحيم

تقریظ

الحمد لله محمد و نصلی علی رسولہ الکریم، أما بعد؛

ترجمه قرآن کریم-این کتاب هدایت، معجزه جلودانه، پیام جاوید ربانی و منبع نور و بصیرت-همواره یکی از بزرگترین مسئولیت‌های علمی، ایمانی و فرهنگی در میان امت اسلامی بوده است. هر کوششی که در این راستا صورت می‌گیرد، اگر بر بنیاد امانت‌داری، دقت علمی، فهم درست معانی و شناخت دقیق زبان مبدا و مقصد بنا شده باشد، شایسته ستایش و تقدیر است. بی‌گمان، ترجمه قرآن تنها انتقال الفاظ نیست، بلکه اظهار درست معانی، رساندن پیام الهی و فراهم‌ساختن امکان تدریس و تفکر برای خواننده است؛ وظیفه‌ای که در سطحی عالی، نیازمند دانش، تقوا و فهم عمیق از علوم قرآنی می‌باشد.

هرچند دستیابی به توانایی انتقال کامل مفاهیم قرآن صرفاً در چارچوب ترجمه تحت‌اللفظی میسر نیست و این کمال، بیشتر در حوزه تفسیر و تحلیل زبان‌شناختی و شرعی آیات محقق می‌یابد، اما ارزش یک ترجمه علمی، دقیق و روشن در این است که بتواند خواننده را تا حد ممکن به فضای معنا، روح آیه و پیام اصلی قرآن نزدیک سازد. اثر حاضر در همین راستا با روش دقیق، سنجیده و علمی نگاشته شده و در آن تلاش گردیده است که هم الفاظ حفظ شود و هم معانی بیان گردد. بی‌آنکه به متن مقدس کترین آسیب برسد یا معنا دچار افروزی و کاستی گردد.

در این اثر، موارد مفهومی که در جاهای دیگر از آیات قرآن کریم تشریح گردیده‌اند اما در آیه مورد ترجمه به صورت مستقیم ذکر نشده‌اند، به‌کریه احتیاطی و امانت‌محور در بین قوسین افزوده شده است. این شیوه موجب شده تا خواننده با وضوح بیشتر وارد بطن معنا گردد و فهم دقیق‌تری از حکم، پیام یا مقصود الهی به دست آورد. این روش در میان مترجمان معاصر به‌عنوان یک شیوه علمی جهت نزدیک‌سازی ترجمه به فضای تفسیر شناخته می‌شود. در حالی که استقلال آیه و حرمت متن مقدس نیز کاملاً رعایت شده است.

از نگاه زبان‌شناسی و ادبیات قرآنی، انتخاب واژگان در این ترجمه با مهارت، دقت و سنجش علمی همراه بوده است. با وجود تعدد مترادفات در زبان مقصد، مترجم گرامی زیباترین، دقیق‌ترین و اسلامی‌ترین اصطلاحات را برگزیده است؛ اصطلاحاتی که هم با بار معنایی آیه هماهنگ‌اند و هم با ادبیات اصیل اسلامی هم‌خوانی دارند. این نکته نشان‌دهنده

چهارراهی شهید، سرک ۸۰ متره میدان هوایی، کابل افغانستان

+93 783 891 030
+93 775 050 770

info@ghalib.edu.af

www.ghalib.edu.af

د افغانستان اسلامي امارت
د لویو زده کړو وزارت

Islamic Emirate of Afghanistan
Ministry of Higher Education

پوهنتون غالب - کابل

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی

تسلط مؤلف بر هر دو زبان و نیز شناخت دقیق وی از بلاغت، نحو، لغت و قلمرو معنایی قرآن کریم است. افزون بر این، اثر حاضر نه تنها ترجمه است، بلکه کلامی مهم در جهت آشنایی بیشتر مسلمانان با شیرینی بیان وحی و ظرافتهای بلاغی و معنایی آیات به شمار می‌رود. خواننده هنگام قرائت این ترجمه، ضمن برخورداری از وضوح مفاهیم، با فضایی رویه‌رو می‌شود که در آن ترجمه و تفسیر در تعامل قرار گرفته و زمینه‌ای روشن برای تدریس عمیق‌تر در آیات الهی فراهم شده است. چنین آثاری برای جامعه ما که نیازمند منابع علمی و قابل اعتماد در حوزه فهم قرآن است، ارزشی بس بلند دارد.

در کنار دقت علمی، این اثر از جنبه روش تحقیق، تنظیم روایت، ترتیب موضوعی، و سلمان‌دهی مفاهیم نیز قابل تقدیر است. مترجم محترم با رعایت اصول پژوهش معیار، اثر را چنان تنظیم کرده که هم برای محصلان علوم دینی، هم برای عموم خوانندگان و هم برای پژوهشگران علوم اسلامی سودمند و قابل استفاده باشد.

بدینوسیله به صاحب این اثر گرانسنگ، حضرت مولانا امین‌الدین «سعینی» - سعید افغانی - مترجم، محقق و مروج افکار و اندیشه‌های قرآنی-حریک و عنایت صادفانه عرض می‌کنم. ایشان در تهیه و تنظیم این ترجمه، با امانت کامل، دقت مثال‌زدنی، احساس مسئولیت ایمانی و روش علمی کار کرده‌اند و بی‌تردید این خدمت بزرگ، نام ایشان را در شمار خدامان قرآن قرار می‌دهد.

از درگاه رب‌العهده برای ایشان مزید توفیقات، برکات علمی و دوام در مسیر خدمت به قرآن عظیم‌الشان مستلث می‌نایم. همچنان امید دارم که این ترجمه ارزشمند در آینده با تلاش ایشان به زبان‌های دیگر به‌ویژه به زبان پشتو نیز فراهم گردد، تا چراغ هدایت قرآن برای فارسی‌زبانان و پشتو زبانان سرزمین ما درخشان‌تر گردد و جامعه ما از انوار هدایت آن بهره‌مند شود.

دکتور مفتی محمد اصمق نوری
رئیس پوهنتون غالب کابل

تقریض قاری صاحب رحمت الله «گلزاد»

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، و الصلاة و السلام على سيدنا محمد و آله و صحبه أجمعين.

قرآن کریم، کلام مقدس الهی و آخرین کتاب آسمانی است که به منظور رهنمای هدایت بشر، استقامت دهنده تأمین سعادت دنیوی و اخروی، و تنظیم بهتر و معنا دار، حیات فردی و اجتماعی انسان‌ها نازل گردیده است. این کتاب عظیم‌الشان، سرچشمه نور، حکمت، عدالت و رحمت و رهنمای رفتن به راه صلاح و فلاح بوده و در طول تاریخ، محور اصلاح، بیداری و تعالی امت اسلامی محسوب شده است، و تقدیم بشریت گردیده!

ترجمه و دادن معانی قرآن‌کریم به هر زبان، مسئولیتی بس خطیر و امانتی بزرگ است؛ زیرا مترجم مکلف است مفاهیم عمیق، ظرایف بلاغی، ابعاد اعتقادی و احکام شرعی را با کمال دقت، صداقت علمی و امانتداری و در همگونی و هماهنگی به کل مکتب الهی، به زبان مقصد انتقال دهد، بدون آن‌که از چارچوب معانی اصلی فاصله گیرد.

اثر حاضر که ترجمه قرآن کریم به زبان دری/ فارسی می باشد، نتیجه تلاش علمی و زحمات صادقانه دانشمند کشور عزیز ما محترم امین‌الدین «سعیدی – سعید افغانی» است. در این ترجمه سعی گردیده است تا مفاهیم آیات به شیوه‌ای روان، قابل فهم و در عین حال در مطابقت به متن اصلی، ارائه گردد. روش ایکه خواننده عام و خاص هر دو ازین ترجمه به صورت قابل فهم برداشت درست داشته بتوانند!

این اقدام و روش ارزنده می‌تواند زمینه فهم بهتر کلام الهی را برای دری/ فارسی زبانان فراهم ساخته و آنان را در تدبر و عمل به آموزه های قرآنی به شکل بهتر یاری رساند.

الله متعال به تمام مترجمین آیات قرآنی اجر عظیم نصیب کند، ولی این ترجمه، عصاره و استفاده افضل و احسن از تمام تجارب نیک گذشته درین مقطع زمانی است!

اینجانب ضمن قدردانی از حوصله مندی عظیم، تلاش های علمی مترجم گرامی، این اقدام مبارک را شایسته تقدیر دانسته و از درگاه الله متعال برای ایشان و تمام دست اندکاران این کار بزرگ و عظیم الشان، اجر عظیم، اخلاص بیشتر و توفیق خدمت‌های علمی گسترده تر مسئلت می نمایم. امید است این ترجمه منشأ خیر، هدایت و بیداری معنوی بیشتر و بهتر در جامعه گردد.

و جزاکم الله خیراً

و ما توفیقی إلا بالله علیه توکلت و إليه أنیب.

با احترام

قاری رحمت الله گلزاد

تاریخ: ۱۰/ رمضان المبارک / ۱۴۴۷ هجری، قمری

یادداشت

حسین «قرضی»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خوانندگان بی نهایت گرامی!

السلام علیکم ورحمة الله و بركاته اما بعد!

قبل از همه باید گفت که؛ قرآن کریم چون عالی ترین مؤنس و همدمی است که انسان را در زندگی دنیا که میدان رنج است و زحمت و سراسر سختی و مشقت است، همراهی میکند. قرآن کریم نوربست که راه درست و حقیقت را برای بشریت روشن می نماید، و معلمی است که به انسان اخلاق و آداب زندگی می آموزد.

قرآن کریم راهنمایی است که دست انسان را گرفته او را از میان تاریکی ها و ضلالت و گمراهی به راه راست و هدایت راهنمایی میکند. لذت و زیبایی قرآن کریم را تنها کسانی درک میکنند که با چشم بینا و قلب عجین و خمیر شده با ایمان با قرآن زندگی کرده، آنرا درک نموده اند و یا الله متعالی به کس ارزانی میدارد.

قرآن کریم وحی الله تبارک و تعالی و کلام مجید او می باشد. کتاب جاویدانی است که در آن اَسْمَاء و صفات باری تعالی، عقیده و ایمان، معجزات قدرت و رحمت واسع خالق یکتا بیان می گردد، وقتی انسان با قرآن کریم زندگی می کند، چه شرفی بالاتر ازین برای اوست که الله خالق و توانا از میان تمامی موجودات او را برگزیده با او سخن میگوید!

واقعاً قرآن عظیم الشان کتاب است که یک هزار و چارصد سال قبل انقلاب عظیمی را در عالم بشریت پر با نمود، نور این کتاب چنان با قوت صلابت و با عظمت است که تا بشر زنده است نور آن به خاموشی نخواهد گراید.

قرآن عظیم الشان مشعلی است که آن خاموش نمی شود و چراغیست که روشنی آن فرو نمی نشیند.

مسلم است که قرآن کریم دریایی است که عمق آن از تصور ها بیرون است، کتابیست که حق و باطل را از هم جدا می کند، شک و تردید را از اذهان دور می سازد، خواندن و شنیدن آن قلب ها بشری را صیقل و جلاء میدهد، اطمینان و آرامش را

به انسان به ارمغان می آورد. فضیلت قرآن کریم ایجاب صفحات زیاد نموده و ابعاد مختلف دارد اما در فضیلت قرآن عظیم الشأن پیامبر بزرگوار اسلام با زیبایی خاصی میفرماید: «خیرکم من تعلم القرآن و علمه» (صحیح البخاری) (بهترین شما کسی است که قرآن را می آموزد و به دیگران تعلیم می دهد).

همچنان در حدیث دیگری از ابن مسعود روایت است که پیامبر اسلام فرموده است «من قراء حرفاء من كتاب الله فله به حسنة والحسنة بعشر امثالها لا اقول آلم حرف بل الف حرف و لام حرف و میم حرف.» (سنن ترمذی و دارمی.) (کسی که حرفی از کتاب الله (قرآن) را بخواند برایش به آن (یک حرف) یک حسنه است و حسنه به ده چند است، من نمی گویم که آلم یک حرف است بلکه آلف یک حرف و لام یک حرف است و میم حرف دیگری است) یعنی تلاوت آلم سی حسنه دارد).

قرآن کتابی است که خالق تمام هستی آن را برای هدایت ما انسانها بر پیامبر صلی الله علیه وسلم نازل فرموده است.

پس بدون شک قرآن کریم مانند کتاب الهی، کامل ترین کتاب در جهان است و چون کاملترین است حتماً در زندگی ما نقش حیاتی و اساسی دارد.

قرآن کتابی نیست که فقط برای هدایت مردمان که یک هزار چهارصد سال قبل زندگی بسر می بردند، نازل گردیده باشد، بلکه قرآن کتابی است برای بشریت و در طول تاریخ بشریت تا اینکه بشریت زنده است قرآن کریم مورد رهنمایی ایشان میباشد.

خوانندگان گرامی!

در طول حیات خویش بخصوص در سالهای که مصروفیت در بخش طبع و نشر، بدین فکر شدم تا قرآن کریم را با ترجمه ای سهل و عام فهم و روان به مشتقان این کتاب مقدس تقدیم بدارم. بناً به برادرم مولانا امین الدین «سعیدی - سعید افغانی» که تفسیر شان تحت نام «تفسیر احمد» در مطبعه ما بطبع رسیده و افتخار طبع آنرا ما بعهدہ داشتیم، مورد استفاده و استقبال گرم خوانندگان محترم و بخصوص مراکز علمی و پوهنتون ها قرار گرفت، خواهش نمودم تا ترجمه قرآن کریم را به زبان ساده، عام فهم، روان و سلیس، غرض استفاده خوانندگان محترم ترتیب و تحریر فرمایند، که الحمد الله جناب ایشان این خواهش ما را لیبیک گفته و با استفاده از تمامی تجارب قبلی بشری و با استفاده از ترجمه مفسران مشهور کشور، که اسمای برخی از این مفسران و تفاسیرشان که در تحریر این تحقیق و ترجمه از آن استفاده شده و در بخش منابع و ماخذها با تمام امانت داری و اخلاص، تذکر یافته است، قرآن عظیم الشأن

را ترجمه، ترتیب و بدسترس ما قرار داد که از ایشان تشکر نموده، و برای شان اجر
عظیم، موافقت های مزیدی از درگاه ایزد متعال استدعا داشته و اینک افتخار دارم که
آنرا خدمت شما تقدیم می دارم.

الهی! قرآن کریم را مشعل رهنمائی زندگی ما قرار ده. آمین یا رب العالمین

والسلام

حسین قرزی «حاجی فرهاد»

رئیس مطبعهء صنعتی احمد صمدی

کابل - افغانستان

پیشگفتار :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين، و الصلاة و السلام على سيدنا محمد و على آله و صحبه أجمعين،
أما بعد:

قرآن کریم، کتاب هدایت، نجات و سعادت بشریت در دنیا و آخرت است؛ کتابی که از جانب الله متعال بر پیامبرش، خاتم النبیین حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم، برای راهنمایی و رستگاری انسان‌ها نازل گردیده است.

در طول تاریخ، برای فهم، تفسیر و ترجمه معارف بلند این کتاب آسمانی، آثار گوناگونی به رشته تحریر درآمده است که هر یک از این تراجم و تفاسیر، بر اساس روش‌های تحقیقی و دیدگاه‌های اجتهادی خاصی تدوین یافته و سبک ویژه خود را داشته‌اند. الله متعال همه این مفسرین را غریق رحمت گرداند. آمین.

پس از آن‌که کار ترجمه و تفسیر قرآن کریم (در فاصله سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۳ میلادی)، به درخواست مکرر شایقین علوم قرآنی، به پایان رسید، انگیزه، تشویق و علاقه عمیقی برای رساندن پیام این کلام الهی (جلّ عظمته) به اقشار مختلف جامعه در وجودم پدید آمد. از همین رو، به عنوان یک ضرورت، و به هدف پاسخ‌گویی به نیاز فکری و سطح درک خوانندگان، تصمیم گرفتم ترجمه‌ای روان و قابل فهم از قرآن کریم را برای عام و خاص، به زبان دری/فارسی فراهم نمایم.

در این میان، پیشنهاد و تشویق دانشمند ارجمند و شخصیت فاضل، محترم عبدالحسین قرضی «حاجی فرهاد»، رئیس مطبعه صنعتی احمد صمدی، نقش مهمی در آغاز این مسیر ایفا نمود و ایشان با تأکید بر اهمیت این مسؤلیت بزرگ، مرا به پذیرش این کار سترگ ترغیب نمودند.

این ترجمه با بهره‌گیری از ترجمه‌های معتبر قرآن کریم از علمای بزرگ جهان اسلام، و همچنان با استفاده از تفاسیر ارزشمند مفسران، به‌ویژه علمای گرانقدر افغانستان (رحمهم الله جمعاً)، و با در نظر داشت سطح فهم خواننده امروز، تهیه، تنظیم و تقدیم گردیده است. بی‌گمان، صفت کمال مطلق شایسته ذات الله متعال است؛ اما به فضل و

توفیق او، توفیق یافتیم تا گامی هرچند کوچک در این راه بزرگ برداریم.

در شیوه ترجمه، سعی شده است از اسلوب ساده و روان استفاده گردد تا فهم آیات برای خوانندگان گرامی آسان باشد. به باور یکی از علمای برجسته کشور، مطالعه این ترجمه در بسیاری موارد، نیاز به مراجعه مکرر به کتب تفسیری پراکنده را در فهم مفاهیم آیات کریمه به حداقل می‌رساند.

همچنان تلاش به عمل آمده است تا مفاهیم آیات مبارکه به صورت واضح و دقیق ارائه گردد، و در برخی موارد، جهت توضیح بیشتر، مطالب تکمیلی در داخل قوس‌ها افزوده شده است.

با در نظر داشت این حقیقت که هیچ تلاش بشری از خطا و نقص میران نیست، امید می‌رود در چاپ‌های بعدی، کاستی‌ها در متون ترجمه و نواقص موجود، برطرف و اصلاح گردد.

در این جا لازم می‌دانم از همکاری‌ها، مساعدت‌ها و سهم ارزشمند جناب استاد فضل‌الرحمن فاضل، جناب دکتور صلاح‌الدین «سعیدی - سعید افغانی» و جناب استاد موسوی، که در بازخوانی و اصلاح این ترجمه نقش ارزنده‌ای داشته‌اند، صمیمانه قدردانی نموده و از درگاه رب‌العزت برای ایشان صحت، عافیت و اجر عظیم مسئلت نمایم.

همچنان، از این فرصت استفاده نموده، از تمام همکاران و مساعدینی که به‌گونه قولی و عملی در این امر همکاری نموده‌اند، سپاس‌گزاری کرده و از الله متعال برای همه ایشان دعای خیر و اجر عظیم خواستارم.

الله متعال این عمل همه ما را مورد قبول درگاه خویش قرار دهد، آن را سبب هدایت و نفع برای بندگان گرداند، و در میزان حسنات همه ما محسوب فرماید.

اللهم اجعل هذا العمل خالصاً لوجهک الکریم، و انفع به عبادک، و تقبله منا بقبول حسن.

امین‌الدین سعیدی (سعید افغانی)

کابل - افغانستان

(۱۴۴۷ هـ ق - ۱۴۰۴ هـ ش - ۲۰۲۶ م)

فهرست سوره های قرآن کریم

ترتیب	سوره	المکی المدنی	صفحه	ترتیب	سوره	المکی المدنی	صفحه
۰۱	سُورَةُ الْفَاتِحَةِ	المکی	۱	۲۹	سُورَةُ الْحَجَّاتِ	المکی	۵۱۶
۰۲	سُورَةُ الْبَقَرَةِ	المدنی	۲	۳۰	سُورَةُ الزُّمَرِ	المکی	۵۲۶
۰۳	سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ	المدنی	۶۵	۳۱	سُورَةُ الْفُرْقَانِ	المکی	۵۳۴
۰۴	سُورَةُ النَّبَاِ	المدنی	۱۰۱	۳۲	سُورَةُ النَّازِعَاتِ	المکی	۵۳۹
۰۵	سُورَةُ الْمَائِدَةِ	المدنی	۱۳۹	۳۳	سُورَةُ الْاٰحْزَابِ	المدنی	۵۴۳
۰۶	سُورَةُ الْأَنْعَامِ	المکی	۱۶۶	۳۴	سُورَةُ الْمُتَفِّحِينَ	المکی	۵۵۲
۰۷	سُورَةُ الْأَعْرَافِ	المکی	۱۹۶	۳۵	سُورَةُ طٰهٍ	المکی	۵۶۵
۰۸	سُورَةُ الْأَنْفَاقِ	المدنی	۲۳۱	۳۶	سُورَةُ الْيُونُسَ	المکی	۵۷۲
۰۹	سُورَةُ التَّوْبَةِ	المدنی	۲۴۴	۳۷	سُورَةُ الزُّمَرِ	المکی	۵۸۰
۱۰	سُورَةُ الْفُتُوْحِ	المکی	۲۷۱	۳۸	سُورَةُ الرَّحْمٰنِ	المکی	۵۹۲
۱۱	سُورَةُ الْهُدٰى	المکی	۲۸۸	۳۹	سُورَةُ الشُّرٰحِ	المکی	۶۰۰
۱۲	سُورَةُ يُسُفٰى	المکی	۳۰۶	۴۰	سُورَةُ الرَّحْمٰنِ (الْمُؤْمِنِ)	المکی	۶۱۱
۱۳	سُورَةُ الزُّمَرِ	المدنی	۳۲۴	۴۱	سُورَةُ الْاٰحْزَابِ (حَمَّ السَّجْدَةِ)	المکی	۶۲۳
۱۴	سُورَةُ الْمَمَائِدِ	المکی	۳۳۲	۴۲	سُورَةُ الْبُنٰی	المکی	۶۳۲
۱۵	سُورَةُ الْحَجَّاتِ	المکی	۳۴۰	۴۳	سُورَةُ النَّازِعَاتِ	المکی	۶۳۹
۱۶	سُورَةُ الْبَنٰی	المکی	۳۴۷	۴۴	سُورَةُ الْاٰحْزَابِ	المکی	۶۴۸
۱۷	سُورَةُ الْاٰحْزَابِ (بِقَوْلِ)	المکی	۳۶۷	۴۵	سُورَةُ الْبَنٰی	المکی	۶۵۲
۱۸	سُورَةُ الْكٰفِیٰ	المکی	۳۸۲	۴۶	سُورَةُ الْاٰحْزَابِ	المکی	۶۵۷
۱۹	سُورَةُ الرَّحْمٰنِ	المکی	۳۹۷	۴۷	سُورَةُ الْحَجَّاتِ	المدنی	۶۶۳
۲۰	سُورَةُ طٰهٍ	المکی	۴۰۶	۴۸	سُورَةُ الْفَتْحِ	المدنی	۶۶۸
۲۱	سُورَةُ الْاٰیٰتِیَّه	المکی	۴۱۹	۴۹	سُورَةُ الْحَجَّاتِ	المدنی	۶۷۴
۲۲	سُورَةُ الْحٰجِّ	المدنی	۴۳۱	۵۰	سُورَةُ الْاٰحْزَابِ	المکی	۶۷۷
۲۳	سُورَةُ الْيُونُسَ	المکی	۴۴۵	۵۱	سُورَةُ الْاٰحْزَابِ	المکی	۶۸۱
۲۴	سُورَةُ النَّوْمِ	المدنی	۴۵۵	۵۲	سُورَةُ الطُّوْحِ	المکی	۶۸۵
۲۵	سُورَةُ الْبُرٰجِ	المکی	۴۶۸	۵۳	سُورَةُ الْحَجَّاتِ	المکی	۶۸۹
۲۶	سُورَةُ النَّبَاِ	المکی	۴۷۶	۵۴	سُورَةُ الْبُرٰجِ	المکی	۶۹۳
۲۷	سُورَةُ الْاٰحْزَابِ	المکی	۴۹۰	۵۵	سُورَةُ الْاٰحْزَابِ	المدنی	۶۹۸
۲۸	سُورَةُ الْحَجَّاتِ	المکی	۵۰۱	۵۶	سُورَةُ الْاٰحْزَابِ	المکی	۷۰۳

تَرْتِيبٌ	سُورَةٌ	الْمَكِّيُّ الْمَدِينِيُّ	صَفْحَةٌ	تَرْتِيبٌ	سُورَةٌ	الْمَكِّيُّ الْمَدِينِيُّ	صَفْحَةٌ
٥٧	سُورَةُ الزُّمَرِ	الْمَدِينِيُّ	٤٠٨	٨٦	سُورَةُ الطَّائِفِ	الْمَكِّيُّ	٤٨٦
٥٨	سُورَةُ الْحَجِّ	الْمَدِينِيُّ	٤١٢	٨٧	سُورَةُ الْاِنشَاءِ	الْمَكِّيُّ	٤٨٧
٥٩	سُورَةُ الْيُسُفِّ	الْمَدِينِيُّ	٤١٩	٨٨	سُورَةُ الْعَادِيَاتِ	الْمَكِّيُّ	٤٨٨
٦٠	سُورَةُ الْمُحَجِّجَاتِ	الْمَدِينِيُّ	٤٢٣	٨٩	سُورَةُ الْفَجْرِ	الْمَكِّيُّ	٤٩٠
٦١	سُورَةُ الصَّفِّ	الْمَدِينِيُّ	٤٢٦	٩٠	سُورَةُ الْبَلَدِ	الْمَكِّيُّ	٤٩٢
٦٢	سُورَةُ الْمُجَعَّفِ	الْمَدِينِيُّ	٤٢٨	٩١	سُورَةُ الْاَسْمَانِ	الْمَكِّيُّ	٤٩٣
٦٣	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٣٠	٩٢	سُورَةُ الْبَلَدِ	الْمَكِّيُّ	٤٩٢
٦٤	سُورَةُ الْبَقَرَةِ	الْمَدِينِيُّ	٤٣٢	٩٣	سُورَةُ الْفَجْرِ	الْمَكِّيُّ	٤٩٥
٦٥	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٣٣	٩٣	سُورَةُ الشُّرَحِ	الْمَكِّيُّ	٤٩٦
٦٦	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٣٧	٩٥	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَكِّيُّ	٤٩٦
٦٧	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٣٠	٩٦	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَكِّيُّ	٤٩٧
٦٨	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٣٣	٩٧	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٩٨
٦٩	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٣٦	٩٨	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٩٩
٧٠	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٥٠	٩٩	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٠
٧١	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٥٢	١٠٠	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٠
٧٢	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٥٢	١٠١	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠١
٧٣	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٥٧	١٠٢	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٢
٧٤	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٥٩	١٠٣	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٢
٧٥	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٦٢	١٠٢	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٢
٧٦	سُورَةُ الْاَنْعَامِ (الْمَدِينِيُّ)	الْمَدِينِيُّ	٤٦٢	١٠٥	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٣
٧٧	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٦٧	١٠٦	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٣
٧٨	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٧١	١٠٧	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٣
٧٩	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٧٣	١٠٨	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٣
٨٠	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٧٦	١٠٩	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٣
٨١	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٧٨	١١٠	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٥
٨٢	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٨٠	١١١	سُورَةُ الْاَنْعَامِ (الْمَدِينِيُّ)	الْمَدِينِيُّ	٨٠٥
٨٣	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٨١	١١٢	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٥
٨٤	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٨٣	١١٣	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٦
٨٥	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٤٨٥	١١٣	سُورَةُ الْاَنْعَامِ	الْمَدِينِيُّ	٨٠٦

آیاتها ۷

تلاوت ۱

رُكُوعَاتُهَا ۱

أُزُول ۵

(۱) سُوْرَةُ الْفَاتِحَةِ مَلِيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۱
به نام الله که رحمتش بی اندازه و مهربانی اش همیشگی است.

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۲
تمامی حمد و ستایش برای پروردگار جهانیان است. (۲)

الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۳ مَلِکِ یَوْمِ الدِّیْنِ ۴
رحمتش بی اندازه و مهربانی اش همیشگی است. (۳) مالک و فرمانروای روز جزا (قیامت) است. (۴)

اِیَّاكَ نَعْبُدُ وَاِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ ۵
[پروردگارا!] تنها تو را عبادت می کنیم و در کار های خود تنها از تو کمک می خواهیم. (۵)

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ ۶
ما را به راه راست راهنمایی کن (و ثابت قدم دار). (۶)

صِرَاطَ الَّذِیْنَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۷ غَیْرِ الْمَغْضُوْبِ
عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّیْنَ ۸

راه کسانی که بر آنها نعمت ها بخشیده ای، نه (راه) آن هایی که مورد خشم تو قرار گرفته اند، و نه راه گمراهان. (۷)

ع

مَنْزِل ۱

آیاتها ۲۸۶

تلاوت ۲

سُورَاتُهَا ۳۰

آیَاتُهَا ۸۷

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام الله که رحمتش بی اندازه و مهربانی اش همیشگی است.

الْم

الم (الف، لام، میم). (مفهوم این حروف به الله متعال معلوم است). (۱)

ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ ۙ فِيْهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِيْنَ ۙ

این کتاب با عظمت (قرآن) را بحق بر تو نازل کرد، که شک در آن راه ندارد، و مایه هدایت پرهیزکاران است. (۲)

الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۙ

(پرهیزکاران) آنها هستند که به غیب (آن چه از حس پوشیده و پنهان است) ایمان می آورند و نماز را برپا می کنند و از آن چه به آن ها روزی داده ایم (در راه الله جل جلاله) انفاق می کنند. (۳)

وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِمَا اُنزِلَ اِلَيْكَ وَمَا اُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ۗ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُوْنَ ۙ

آن ها به آن چه به سوی تو فرستاده شده است و به آن چه پیش از تو (بر پیامبران پیشین نازل گردیده) ایمان می آورند و آنان اند که به روز قیامت یقین دارند. (۴)

منزل ۱

الحرف ۱

مساقت ۱

آنها کسانی اند که از جانب پروردگار هدایت یافته اند و همان هارستگار و نجات یافتگان اند. (۵)

أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۵﴾

البته کسانی که کفر ورزیدند برای شان برابر است، چه آنها را (از عذاب الله) بترسانی و چه آنها را نترسانی، ایمان نمی آورند. (۶)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ
ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۶﴾

(پس به سبب کفر شان) الله بر دل ها و گوش هایشان مهر [گمراهی] نهاده است، و بر چشم های آنها [نیز] پرده است، و عذاب بزرگی در انتظار آنها است. (۷)

خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ
سَمْعِهِمْ^ط وَعَلَىٰ أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ
وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۷﴾

از میان مردم (منافق) کسانی هستند که [در ظاهر] می گویند به الله و به روز آخرت ایمان آورده ایم، در صورتی که باور ندارند و جزو مؤمنان به شمار نمی آیند. (۸)

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ
وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿۸﴾

آنان (به گمان باطلشان) می خواهند الله و اهل ایمان را فریب دهند، در حالی که جز خودشان را فریب نمی دهند، و لیکن (این حقیقت را) درک نمی کنند. (۹)

يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَالدِّينَ آمِنُوا وَمَا
يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿۹﴾

(چون) در دل های شان یک نوع مریضی (حسودی و کینه توزی با مؤمنان) است، پس (به سبب گناهان شان) الله بر مریضی آنها می افزاید و عذاب دردناکی به خاطر دروغ هائی که می گویند در انتظار آنهاست. (۱۰)

فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ
مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۱۰﴾^ه
كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿۱۰﴾

و هنگامی که به آنها گفته شود: در زمین فساد نکنید می گویند: ما به جز اصلاح دیگر کاری نمی کنیم. (۱۱)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ
قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿۱۱﴾

آگاه باشید! که آنها یقیناً فسادگرانند، و لیکن (به سبب غرور و فریب خوردگی فساد خود را) نمی فهمند. (۱۲)

إِلَّا أَنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ
لَّا يَشْعُرُونَ ﴿۱۲﴾

و چون به آنها گفته شود (از دل) ایمان بیاورید؛ چنان که مردم ایمان آورده اند. می گویند: آیا ایمان بیاوریم چنان که نادانان ایمان آوردند؟

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ
النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ

<p>آگاه باشید که خود آنها نادان اند، و لیکن (نادانی خود را) نمی دانند. (۱۳)</p>	<p>السُّفَهَاءُ إِلَّا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱۳﴾</p>
<p>و هنگامی با مؤمنان رو به رو شوند می گویند: ما (هم) ایمان آورده ایم، و هنگامی با شیطان های [هم عقیده] خود در خلوت روند، گویند: البته ما با شمائیم، جز این نیست که ما آنها (مؤمنان) را مورد استهزاء قرار می دهیم. (۱۴)</p>	<p>وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيْطَانِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ﴿۱۴﴾</p>
<p>الله آنان را مسخره می نماید [به پستی و حقارت در دنیا و عذاب در آخرت] و آنها را در طغیانشان نگه می دارد تا سرگردان شوند. (۱۵)</p>	<p>اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿۱۵﴾</p>
<p>آنان کسانی هستند که گمراهی را به عوض هدایت خریدند، پس [این] تجارت آنها [هیچ گونه] سودی نداد، و هدایت نیافتند. (۱۶)</p>	<p>أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَهٗ بِالْهُدَىٰ ۖ فَمَا رَبَحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿۱۶﴾</p>
<p>داستان منافقان همانند داستان کسی است که آتشی [در شب تاریک] افروخته پس چون آتش اطراف او را روشن ساخت، الله آن روشنی را از آنها بُرد، و آنها را در تاریکی ها رها کرد که چیزی را دیده نمی توانند. (۱۷)</p>	<p>مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمٍ لَّا يَبْصُرُونَ ﴿۱۷﴾</p>
<p>آنها کر اند (از شنیدن حق) و گنگ اند (از نطق حق) و کورند (از دیدن حق)؛ بنابراین این از راه خطاء به راه راست باز نمی گردند. (۱۸)</p>	<p>صُمٌّ بِكُمُ عَمِيٌّ فَهُمْ لَا يُرْجِعُونَ ﴿۱۸﴾</p>
<p>یا (سرگذشت آنان) مانند حالت کسانی است که به باران تندى گرفتار شده باشند که از آسمان فرو می ریزد و در آن، تاریکی ها رعد و برق باشد و از ترس صدای صاعقه ها و مرگ انگشتان خود را در گوش هایشان می گذارند (تا صدای صاعقه را نشنوند)، و الله به کافران احاطه دارد. (۱۹)</p>	<p>أَوْ كَصَيْبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ ۚ يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِيٓ أُذُنِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿۱۹﴾</p>
<p>نزدیک است که برق چشم های شان را برباید، و هرگاه</p>	<p>يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كَلَبًا</p>

بر آنها روشنی بخشید پیش روند، و چون راه شان را تاریک کند ایستاد شوند، و اگر الله می خواست گوش و چشمانشان را از بین می برد، چرا که الله [عز و جل] بر هر چیز توانا است. (۲۰)

أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا
أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ
اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ط
إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

ای مردم! پروردگار خود را پرستش کنید، آن ذاتی که شما و کسانی را که پیش از شما بودند آفریده است، تا پرهیزگار شوید. (۲۱)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي
خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾

آن ذاتی که زمین را برایتان فرشی و آسمان را سقفی قرار داد و از آسمان آبی (مانند برف و باران) فرستاد و با وسیله آن میوه های گوناگون، را رزق و روزی برای شما بیرون آورد؛ پس برای الله شریک قرار ندهید در حالی که می دانید (هیچ یک از این شرکاء و بتان نه شما را آفریده اند و نه شما را روزی می دهند). (۲۲)

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ
بِنَاءً ۖ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ
بِهِ مِنَ الشَّرْبِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا
لِلَّهِ أَنْدَادًا ۖ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

و اگر شما در آن چه بر بنده خود محمد صلی الله علیه وسلم نازل کرده ایم شک دارید، پس یک سوره مانند آن را بیارید، و مددگاران خود غیر از الله را طلب کنید، اگر راست می گوئید. (۲۳)

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ
عِبْدِنَا فَاتُوا بِسُورَةٍ مِّنْ مِّثْلِهِ ص
وَأَدْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾

و اگر این کار را انجام ندادید که هرگز نمی توانید انجام دهید، پس از آتشی که هیزم آن مردم و سنگها هستند بترسید که برای کافران آماده و مهیا کرده شده است. (۲۴)

فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا
النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۗ
أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

به کسانی که ایمان آورده، و کارهای شایسته انجام داده اند مژده ده

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

که باغ هائی در بهشت برای آنهاست که نهرها از زیر (درختان) آن جاری است. هر گاه به آنها میوه داده شود، گویند: این همان است که پیشتر به ما داده شد، و همانند آن برای آنها آورده شود، (از نظر خوبی و زیبایی) یکسانند و برای آنها در جنت زنان پاکیزه است (از هر آلودگی) و آنها در آن برای همیشه اند. (۲۵)

أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رُزِقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأَتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾

براستی الله حیا نمی کند از این که هر مثالی را بزند، پشه ای باشد یا کوچکتر از آن، پس کسانی که ایمان آورده اند می دانند که آن حق است و از جانب پروردگارشان است. و اما کسانی که کفر ورزیده اند می گویند: الله تعالی از این مثال چه قصدی داشته است؟ (الله متعال) با آن بسیاری را گمراه می کند و با آن بسیاری را هدایت می کند ولی جز فاسقان را با آن گمراه نمی کند. (۲۶)

إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيَى أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةٌ فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَا ذَا آذَا دَا دَا اللَّهُ بِهِذَا مَثَلًا مُضِلٌّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾

آن کسانی که عهد الله را پس از بستن آن می شکنند و آن چه را الله دستور به پیوستن آن داده است قطع کرده و در روی زمین دست به فساد و تباهی می زنند، ایشان بی گمان زبان کاران اند. (۲۷)

الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٢٧﴾

چگونه به الله سبحانه و تعالی کافر می شوید؟ در حالی که شما مردگان بودید، و او شما را زنده کرد، سپس شما را می میراند، سپس شما را زنده می کند، آنگاه به سوی او باز گردانده می شوید. (۲۸)

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾

او ذاتی است که آن چه (از نعمت ها) در زمین وجود دارد برایتان آفرید، باز به سوی آسمان قصد کرد و آن را به صورت هفت آسمان مرتب نمود و او به هر چیز آگاه است. (۲۹)

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ
فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿۲۹﴾

و آن زمان را یاد آر که پروردگارت به فرشتگان فرمود: من در زمین جانشینی قرار می دهم، (فرشتگان) گفتند: آیا در آن کسی را می گماری که در آن فساد می کند و خونها را می ریزد، در حالی که ما به حمد تو تسبیح می گوئیم و ستایش و پاکی تو را بیان می داریم؟! فرمود: من (از این جانشین و قرار گرفتنش در زمین اسراری) می دانم که شما نمی دانید. (۳۰)

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ
فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً ۖ قَالُوا أَتَجْعَلُ
فِيهَا مَنْ يَفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ
الدِّمَآءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ
وَنُقَدِّسُ لَكَ ۖ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَّا لَا
تَعْلَمُونَ ﴿۳۰﴾

و الله به آدم همه نام های (موجودات) را آموخت، باز آن را بر فرشتگان عرضه کرد و گفت: نام های این اشیا را به من خبر دهید، اگر (در ادعای سزاوار بودنتان به جانشینی) راستگوئید. (۳۱)

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ
عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي
بِأَسْمَاءِ هٰٓؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صٰٓدِقِينَ ﴿۳۱﴾

(فرشتگان) عرض کردند: [پروردگارا] «تو پاک و منزهی! ما چیزی جز آن چه به ما آموخته ای نمی دانیم، تو دانای حکیمی». (۳۲)

قَالُوا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا
إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿۳۲﴾

الله فرمود: ای آدم! آنها را از نام ها (واسه) این موجودات خبر ده. و چون آن نام های اشیاء را برای آنان خبر داد، الله فرمود: «آیا به شما نگفتم که من غیب آسمانها و زمین را می دانم؟! و نیز می دانم آن چه را که آشکار می سازید، و آن چه را پنهان می داشتید». (۳۳)

قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ ۚ فَلَمَّا
أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ
إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ
وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿۳۳﴾

(یاد بیاور) هنگامی را که به فرشتگان گفتیم: برای (تعظیم) آدم سجده کنید، پس فرشته ها همه سجده کردند به جز ابلیس که انکار کرد و تکبر ورزید، (و به خاطر نافرمانی و تکبر) از جمله کافران (منکران حکم الهی) شد. (۳۴)

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ طَأْبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ ۖ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾

و گفتیم: ای آدم! تو با همسرت در جنت سکونت کن، و از نعمتهای فراوان آن هر طور که می خواهید بخورید، اما به این درخت [خاص] نزدیک نشوید، که [در این صورت] از ظالمان خواهید شد. (۳۵)

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا ۖ وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾

پس شیطان موجب لغزش آنها شد، (تا از آن درخت خوردند) و آنان را از آن چه در آن بودند (بهشت) خارج ساخت، (بعد از این) برای آنها گفتیم که از جنت پایان شوید، در حالی که بعضی دشمن دیگری خواهید بود، و برای شما تا مدت معینی در زمین قرارگاه و وسیله بهره برداری است. (۳۶)

فَازْلَهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ ۖ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾

آنگاه آدم از پروردگارش کلماتی را دریافت نمود، و (الله) توبه او را پذیرفت، چون الله بسویار توبه پذیر مهربان است. (۳۷)

فَتَلَقَىٰ آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۗ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

(تاکیداً) گفتیم همگی از جنت فرود آئید، پس اگر هدایتی از جانب من به شما آمد، پس کسانی که از راهنمایی من پیروی کنند نه ترسی بر آنان خواهد بود و نه غمگین می شوند. (۳۸)

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۚ فَمَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾

و کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما را تکذیب کردند (و نادیده گیرند) همین گروه اهل دوزخ اند و همیشه در دوزخ خواهند ماند. (۳۹)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾

ای فرزندان اسرائیل (یعقوب)! به یاد آورید نعمت من را که بر شما

يُنَبِّئُ إِسْرَائِيلَ إِذْ كُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي

ارزانی داشتیم، و به پیمانی که با من بسته اید وفا کنید، تا من نیز به پیمان شما وفا کنم و تنها از من بترسید. (۴۰)

أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي
أَوْفٍ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾

و به آن چه من نازل کرده ام (قرآن) ایمان بیاورید که تصدیق کننده چیزی است که با شما است، (تورات و انجیل) و نخستین کافر به آن نباشید، و آیات مرا به بهای ناچیز نفروشید، و تنها از من بترسید (نه از مردم). (۴۱)

وَأْمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ
وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا
بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾

و حق را با باطل خلط نکنید و حق را کتمان نکنید در حالی که شما (به حقیقت آن) واقف هستید. (۴۲)

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا
الْحَقَّ وَانْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

و نماز را برپا و زکات را اداء کنید، و همراه رکوع کنندگان رکوع نمائید (نماز را با جماعت بگزارید). (۴۳)

وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا
مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾

ایا مردم را به نیکی امر می کنید و خود را فراموش می کنید حال آن که شما کتاب (آسمانی) را می خوانید؟! ایا نمی اندیشید؟! (۴۴)

أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ
أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾

و از صبر و نماز (برای حل مشکلات خود و پاک ماندن از آلودگی ها و رسیدن به رحمت حق) کمک بخواهید و بی تردید این کار سخت دشوار و گران است مگر برای فروتنان (دوستدار طاعت و عبادت). (۴۵)

وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۗ وَإِنَّهَا
لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٥﴾

آن کسانی که یقین دارند که پروردگارشان را ملاقات خواهند کرد و یقین دارند به سوی او باز می گردند. (۴۶)

الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقُوا رَبَّهُمْ
وَإِنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾

ای فرزندان اسرائیل (یعقوب)! یاد آور شوید نعمت مرا که بر شما ارزانی داشتیم و نیز این که شما را بر جهانیان (هم عصرتان) فضیلت دادم. (۴۷)

يَبْنِي إِسْرَائِيلَ يُلْذِكُرُوا نِعْمَتِي
الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ
عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾

و از روزی بترسید که (در آن روز به حساب همگان رسیدگی می شود و) کسی نمی تواند برای کسی کاری را انجام دهد، و از کسی شفاعت پذیرفته نمی شود، و از کسی بدل و عوض گرفته نشود و نه یاری می شوند. (۴۸)

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْعًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

و یادآور شوید هنگامی را که شما را از چنگال آل فرعون نجات دادیم که می چشاندند به شما عذابی سخت را، پسران را سر می بریدند، و زنان شما را (برای کنیزی) زنده نگاه می داشتند، و در این ها آزمایش سختی از جانب پروردگارتان برای شما بود. (۴۹)

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنَ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُدَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾

و (به یاد آورید) هنگامی را که بحر را برای شما شکافتیم، و شما را نجات دادیم، و فرعونیان را غرق ساختیم، در حالی که شما می نگریستید. (۵۰)

وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾

و (به یاد آورید) هنگامی را که با موسی چهل شب وعده گذاشتیم (و او به ميعادگاه برای گرفتن فرمان های الهی آمد) سپس شما گوساله را بعد از آن (معبود خود) انتخاب نمودید در حالی که شما ظالم بودید. (۵۱)

وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٥١﴾

سپس بعد از آن (کار زشت) از (گناه) شما درگذشتیم، تا سپاس گزاری کنید. (۵۲)

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾

و (نیز به یاد آورید) هنگامی را که به موسی کتاب آسمانی (تورات) و فرقان (معجزه های جدا کننده میان حق و باطل) را عطا کردیم، تا این که هدایت شوید. (۵۳)

وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾

و (به یاد آورید) زمانی را که موسی به قومش گفت: ای قوم من! شما با پرستش گوساله بر خود ظلم کردید، پس به درگاه خالق تان توبه کنید، (به اینطور که) خودتان را بکشید، این نزد خالق تان برایتان بهتر است،

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يُقَوْمِ انْكُمُ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَى بَارِيكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِيكُمْ ط

پس الله متعال توبه شما را پذیرفت، همانا او توبه پذیر
مهربان است. (۵۴)

فَتَابَ عَلَيْكُمْ ^ط إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ^{۵۴}

و (نیز به خاطر بیاورید) آنگاه که گفتید: ای موسی! تا
الله را آشکارا (با چشم خود) نبینیم هرگز به تو ایمان
نخواهیم آورد، پس صاعقه شما را فرا گرفت در حالی
که شما نظر می کردید. (۵۵)

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نُرَى اللَّهَ
حَتَّى نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ
الصَّعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ^{۵۵}

سپس شما را بعد از مردن تان زنده کردیم تا شکر الله را
به جای آورید. (۵۶)

ثُمَّ بَعَثْنَاكُم مِّنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ^{۵۶}

و (در صحرای سوزان سینا) ابر را بر سر شما سایبان
قرار دادیم؛ و برایتان من «شیره مخصوص و لذیذ
درختان» و سلوا» مرغان مخصوص شبیه بودند» نازل
کردیم، از نعمت های پاکیزه که به شما روزی داده ایم
بخورید، (ولی شما کفران کردید) آنها به ما ظلم نکردند
بلکه به خود ظلم می نمودند! (۵۷)

وَضَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا
عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى ط كُلُوا مِنْ
طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ط وَمَا ظَلَمُونَا
وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ^{۵۷}

و (نیز به یاد آرید) هنگامی را که گفتیم: وارد این قریه
(بیت المقدس) شوید و از نعمتهای فراوان آن هر چه
می خواهید بخورید، و از در (معبد بیت المقدس) با
خضوع و خشوع وارد گردید و بگوئید پروردگارا گناهان
ما را ببخش تا ما شما را بیامرزیم، و به نیکو کاران
پاداش بیشتری نیز خواهیم داد. (۵۸)

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا
مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَاَدْخُلُوا
الْبَابَ سَاجِدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ
خَطِيئَتَكُمْ ط وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ^{۵۸}

آنگاه ستمگران این سخن را که به آنها گفته شده بود،
تغییر دادند (و به جای آن کلمه مسخره آمیزی گفتند)
لذا بر ظالمان در برابر این نافرمانی شان، عذابی از
آسمان نازل کردیم. (۵۹)

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي
قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ^{۵۹}

و (یاد کنید) آنگاه که موسی برای قومش درخواست آب
کرد، پس ما گفتیم:

وَإِذِ اسْتَسْقَى مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا

با عصایت سنگ را بزَن، پس از آن دوازده چشمه روان شد که هر قبیله (از طوائف دوازده گانه بنی اسرائیل) چشمه مخصوص خود را می شناخت. (و گفتیم) از روزی های الهی بخورید و بنوشید، و همچون تباہکاران در زمین فساد و تباهی نکنید. (۶۰)

و (یاد کنید) هنگامی که گفتید: ای موسی! ما هرگز بر یک نوع غذا صبر نمی توانیم، پس از پروردگارت بخواه تا از آن چه زمین می رویاند از سبزی و خیار (بادرنگ) و سیر و عدس (نسک) و پیازش را برای ما بیرون بیاورد. موسی علیه السلام گفت: آیا شما به جای غذای بهتر، غذای پست تر را می خواهید؟! (اکنون که چنین درخواست ناروائی دارید) به قریه فرود آئید که آن چه می خواهید در آنجا، برای شما آماده است. و مهر خواری و فقر بر آنها زده شد و سزاوار خشم الله گردیدند. این (خواری و خشم) به سبب آن بود که آنها به آیات الله کفر می ورزیدند، و پیغمبران را به ناحق می کشتند، این به آن خاطر بود که آنها نافرمان و متجاوز بودند. (۶۱)

مسلماً کسانی که ایمان آورده اند (مسلمانان) و کسانی که یهودی و نصرانی و صابئی (بیروان یحیی یا نوح یا ابراهیم) بوده اند هر کس که به الله و روز قیامت ایمان آورد و عمل نیک انجام دهد

أَضْرِبُ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نَصْبِرَ عَلَى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّابِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصِلِهَا ط قَالَ اتَّسَبِدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ ط اهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مِمَّا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا ابْغَضِبَ مِنَ اللَّهِ ط ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ط ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصْرَى وَالصَّابِئِينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا

<p>اجرشان نزد پروردگارشان است، نه ترسی بر آنها است و نه غمگین می شوند. (۶۲)</p>	<p>فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾</p>
<p>و (یاد کنید) هنگامی که از شما (بر پیروی از حق) پیمان محکم گرفتیم، و کوه طور را بالای سمرتان برافراشتیم، (و به شما گفتیم:) آن چه را (از آیات کتاب آسمانی) به شما داده ایم، با قدرت و قوت دریافت کنید، و آن چه را در آن است (برای اجرا کردن) به یاد داشته باشید تا پرهیز کار شوید. (۶۳)</p>	<p>وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ ۖ وَادْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾</p>
<p>آنگاه بعد از (پیمان گرفتن، از وفا کردن به آن) رویگردان شدید، و اگر فضل و رحمت الله بر شما نبود، قطعاً از زیانکاران بودید. (۶۴)</p>	<p>ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِمَّنْ بَعْدَ ذَلِكَ ۖ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾</p>
<p>به طور قطع حال کسانی را از شما که در روز شنبه نافرمانی و گناه کردند دانستید، ما به آنها گفتیم به صورت بوزینه خوار و ذلیل باشید. (۶۵)</p>	<p>وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدُوا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٦٥﴾</p>
<p>در نتیجه، آن (عقوبت و مجازات) را عبرتی برای کسانی که شاهد حادثه بودند، و کسانی که بعد از آنان می آیند، و پندی برای پرهیزگاران قرار دادیم. (۶۶)</p>	<p>فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾</p>
<p>(و بخاطر بیاورید) هنگامی را که موسی به قوم خود گفت: البته الله به شما دستور می دهد تا گاوی را ذبح کنید، گفتند: آیا ما را مورد استهزاء قرار می دهی؟ موسی گفت: پناه می برم به الله از این که از جاهلان باشم. (۶۷)</p>	<p>وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً ۗ قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۖ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾</p>
<p>گفتند: (پس) از پروردگارت درخواست کن که برای ما روشن کند این ماده گاو چگونه ماده گاوی باشد؟ گفت الله متعال می فرماید ماده گاوی که نه پیر و از کار افتاده، و نه بکر و جوان، بلکه میان این دو باشد، آن چه به شما دستور داده شده (هر چه زودتر) انجام دهید. (۶۸)</p>	<p>قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۖ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ ۖ لَا فَارِصٌ وَلَا بَكْرٌ ۗ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ ۖ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾</p>

(باز) گفتند: از پروردگارت درخواست کن که برای ما بیان کند رنگ آن چگونه است؟ گفت: او می فرماید: آن گاوی است زرد رنگ که بینندگان را شاد و مسرور سازد! (۶۹)

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا
قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءٌ
فَاعِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النُّظْرَيْنِ ﴿٦٩﴾

(بار دیگر به موسی) گفتند: از پروردگارت بخواه برای ما بیان کند که (نهایتاً آن گاو) چه گاوی است؟ زیرا [چگونگی] این گاو بر ما مبهم و مشتبه شده، و اگر الله بخواهد (به شناخت آن) حتماً، هدایت خواهیم شد. (۷۰)

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ
إِنَّ الْبَقَرَ تَشْبَهُ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن
شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾

موسی گفت: الله می فرماید: آن گاوی است که نه رام است که زمین را قلبه کند، و نه زراعت را آبیاری نماید، (از هر عیب و نقصی) سالم است. و رنگی مخالف رنگ اصلی در آن نیست، گفتند: اکنون حق را برای ما بیان کردی. پس آن را ذبح کردند، در حالی که نزدیک بود فرمان الله را اجرا نکنند! (۷۱)

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذُلُولٌ تُثِيرُ
الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ
لَّا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا الْإِن جِئْتُ بِالْحَقِّ
فَذَبِحُوهَا وَمَا كَادُوا يُفْعَلُونَ ﴿٧١﴾

و به خاطر بیابورید هنگامی را که فردی را به قتل رساندید سپس در باره (قاتل) او به اختلاف پرداختید و الله ظاهر کننده چیزی بود که آن را پنهان می کردید. (۷۲)

وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادْرَأْهُمُ فِيهَا
وَإِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾

پس حکم کردیم که بزیند جسم مقتول را به یک حصه آن (گاو ذبح شده) (تا زنده شود و قاتل را معرفی کند)، این چنین الله مرده ها را زنده می کند و به شما نشانه های قدرت خود را نشان می دهد تا بفهمید. (۷۳)

فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ
يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾

باز دل های شما بعد از آن (معجزه شگفت انگیز) سخت شد، مانند سنگ یا سخت تر (از سنگ). و بعضی از سنگ هاست که از آن نهرها جاری می شود، و بعضی از آنها است که می شگافد و آب از آن بیرون می آید،

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ
فَهِیَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِن
مِّنَ الْحِجَارَةِ لَمَّا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ
الْأَنْهَارُ وَإِن مِّنْهَا لَمَّا يَشَقُّ

و بعضی از آنها است که از ترس الله (از فراز کوه) به زیر می افتند، (اما دل های شما نه از خوف الله می تپد و نه سرچشمه علم و دانش و عواطف انسانی است) و الله از آن چه می کنید غافل نیست. (۷۴)

فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ ط وَ اِنَّ مِنْهَا لَمَّا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ ط وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾

پس آیا شما (مسلمانان) طمع دارید که یهودیان به (دین اسلام) شما ایمان آورند در حالی که گروهی از ایشان (که احبار ایشان بودند) کلام الله را (تورات) می شنیدند. باز آن را پس از فهمیدنش، تحریف می کنند با آن که حق را می دانستند؟ (۷۵)

اَفَتَطْمَعُونَ اَنْ يُّؤْمِنُوا كُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللّٰهِ ثُمَّ يَحْرَفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَ هُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

و هنگامی که با مؤمنان رو به رو شوند، گویند: ایمان آورده ایم و چون با همدیگر به خلوت روند، (بعضی بر بعضی دیگر اعتراض می کنند و) می گویند چرا مطالبی را که الله (در باره صفات پیامبر اسلام) برای شما بیان کرد به مسلمانان بازگو می کنید تا (روز رستاخیز) در پیشگاه الله بر ضد شما بان استدلال کنند؟ آیا نمی فهمید؟ (۷۶)

وَ اِذَا لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا قَالُوْا اٰمَنَّا ص وَ اِذَا خَلَا بِبَعْضِهِمْ اِلَى بَعْضٍ قَالُوْا اَتَحَدِّثُوْنَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوْكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ ط اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٧٦﴾

آیا (آن سخت دلان) نمی دانند که الله آن چه را پنهان می دارند و آن چه را آشکار می کنند، می داند؟! (۷۷)

اَوْ لَا يَعْلَمُونَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُّسِرُّوْنَ وَ مَا يُّعْلِنُوْنَ ﴿٧٧﴾

و برخی از آنان بی سوادانی هستند که کتاب الله (تورات) را جز یک مشت خیالات و آرزوها نمی دانند، و تنها در مسیر گمان و خیال واهی قدم بر می دارند. (۷۸)

وَ مِنْهُمْ اٰمِيْنٌ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتٰبَ اِلَّا اٰمَانِيْنَ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّوْنَ ﴿٧٨﴾

پس وای بر کسانی (از احبار) که کتاب را با دست های خود می نویسند باز می گویند: این (توراتی است که) از جانب الله آمده است، تا آن را به بهای اندکی بفروشند، پس وای بر آنها از آن چه دست هایشان نوشت و وای بر آنان از آن چه از این راه به دست می آورند. (۷۹)

فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ يَكْتُبُوْنَ الْكِتٰبَ بَايْدِيْهِمْ ق ثُمَّ يَقُوْلُوْنَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ لِيُشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ط فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا كَتَبَتْ اَيْدِيْهِمْ وَ وَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا يَكْسِبُوْنَ ﴿٧٩﴾

می گویند: (هر چند هم گناه کار باشیم): هرگز آتش دوزخ جز چند روزی به ما نمی رسد. بگو: آیا از الله عهدی گرفته اید که الله هرگز در وعده خود خلاف نخواهد کرد یا اینکه بر الله چیزهائی را نسبت می دهید که به آن علم ندارید؟ (۸۰)

وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿۸۰﴾

(نه چنین است که می گوئید) بلکه کسانی که مرتکب گناه شدند و آثار گناه، سراسر وجودشان را فرا گرفت، پس همین گروه یاران دوزخ اند که در آن تا ابد می باشند. (۸۱)

بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۸۱﴾

و کسانی که ایمان آوردند و کارهای نیک انجام دادند، همین گروه اهل جنت اند که در آن همیشه می باشند. (۸۲)

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۸۲﴾

و (به یاد آورید) زمانی را که از بنی اسرائیل (ولاد یعقوب) عهد محکم گرفتیم که به جز الله چیزی را عبادت نکنید، و با پدر و مادر و با خویشاوندان و با یتیمان و ناتوانان نیکی کنید، و با مردم سخن نیک بگوئید، و نماز را برپا کنید، و زکات را بدهید، اما شما (با آن که عهد بسته بودید جز عده کمی همه سرپیچی کردید) و از وفای به پیمان خود) رویگردان شدید. (۸۳)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ قف وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا ۚ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿۸۳﴾

و (به یاد آورید) هنگامی را که از شما پیمان گرفتیم که خون یکدیگر را نریزید و یکدیگر را از سر زمین، خانه و کاشانه خویش بیرون نکنید باز شما (به این پیمان) اقرار کردید، در حالی که خود (بر صحت آن) گواھید. (۸۴)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تَخْرُجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تُشْهَدُونَ ﴿۸۴﴾

باز این شما هستید که یکدیگر را می کشید و گروهی از خودتان را از سرزمین و خانه هایشان بیرون می کنید و علیه آنها به گناه و تجاوز یکدیگر را بر ضد آنان (که آواره کرده اید) یاری و کمک می دهید، و اگر به اسارت پیش شما بیایند فدیهِ می دهید و آنان را آزاد می کنید حال آنکه بیرون کردن آنها بر شما حرام است. آیا به بخشی از کتاب (تورات) ایمان می آورید و به بخشی کفر می ورزید؟ برای کسی از شما که در دنیا (تبعیض در میان احکام و قوانین الله) را انجام دهد، جز خواری و رسوائی نیست و روز قیامت به سخت ترین شکنجه و عذاب برگردانیده می شوند، و الله از آن چه انجام می دهید غافل نیست. (۸۵)

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرَجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظْهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسْرَى تَفْدُوهُمْ وَهُمْ هُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

اینان کسانی اند که زندگی (زودگذر) دنیا را به عوض آخرت خریدند، پس عذاب آنان تخفیف نمی یابد و کسی آنها را یاری نخواهد کرد. (۸۶)

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾

و یقیناً ما به موسی کتاب دادیم و در پی او پیغمبرانی را فرستادیم، و به عیسی پسر مریم معجزات و دلایل روشنی دادیم و او را به وسیله روح القدس (جبرئیل) تأیید کردیم، آیا هرگاه پیغمبری پیش شما (احکامی) به خلاف میل و آرزوی آنان آورد سرکشی کردید، (و از ایمان آوردن به او خود داری نمودید و به این قناعت نکردید بلکه) عده ای را (از پیغمبران) تکذیب نموده، جمعی را به قتل رساندید؟! (۸۷)

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾

(و آنها از روی استهزاء) گفتند: دل های ما در غلاف و پوشش است (به این علت کلام تو را نمی فهمیم، ولی چنین نیست که می گویند)، بلکه الله به سبب کفرشان آنان را از رحمتش دور کرده

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ ط بَلْ لَعَنَهُمُ

کسی که دشمن الله و فرشتگان و فرستادگان او و جبرائیل و میکائیل باشد (کافر است و) الله دشمن کافران است. (۹۸)

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ
وَجِبْرِيْلَ وَمِيكَلَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ
لِلْكَافِرِيْنَ ﴿٩٨﴾

و یقیناً به سوی تو آیاتی روشن و بیانگر حق را بر تو نازل کردیم، و به آنها جز فاسقان کافر نمی شوند. (۹۹)

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا
يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفٰسِقُونَ ﴿٩٩﴾

آیا چنین نیست که هرگاه یهود پیمانی (با الله و رسولانش) بستند، گروهی از آنان، آن را شکستند؟ (آنان نه فقط عهد شکنند) بلکه بیشترشان ایمان نمی آورند. (۱۰۰)

أَوْ كَلِمًا عَهْدًا وَعَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيْقٌ
مِّنْهُمْ ط بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾

و هنگامی پیغمبری از جانب الله نزد آنها آمد که تصدیق کننده چیزی بود که با خود داشتند، گروهی از اهل کتاب، کتاب الله (قرآن) را پشت سرشان انداختند گویا (از آن هیچ) نمی دانند. (۱۰۱)

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ
مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيْقٌ مِّنَ
الَّذِيْنَ أُوتُوا الْكِتٰبَ كِتٰبَ اللَّهِ وَرَآءَ
ظُهُورِهِمْ كَانَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

(یهودیان) از آن چه شیاطین در زمان پادشاهی سلیمان (از علم سحر بر مردم می خواندند) پیروی کردند. و (سلیمان دست به سحر نیالود تا کافر شود، بنابر این) سلیمان کافر نشد، ولی شیاطین که به مردم سحر می آموختند، کافر شدند. و (نیز یهودیان) از آن چه بر آن دو فرشته، هاروت و ماروت در بابل نازل شده بود پیروی می کردند. و این دو هیچ کسی را چیزی نمی آموختند مگر آن که می گفتند: ما وسیله آزمایش شما هستیم، پس کافر مشو. و مردم از آنان چیزی می آموختند که با آن بین مرد و همسرش جدایی می افکندند و آنان

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُو الشَّيْطٰنُ عَلٰى
مُلْكِ سُلَيْمٰنَ ؕ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنُ
وَلَكِنَّ الشَّيْطٰنَ كَفَرٌ وَّاعْلَمُونَ
النَّاسَ السَّحْرٰقَ وَمَا أَنْزَلَ عَلٰى
الْمَلَكِيْنَ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ ط
وَمَا يُعَلِّمَنِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا
إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ط
فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ
بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ط وَمَا هُمْ

به کسی زبانی نمی رساندند مگر به اذن الله و چیزی را می آموختند که به آنها زیان می رساند و به آنها سودی نمی رساند. و به خوبی می دانستند که هر کس خریدار آن باشد در آخرت بهره ای ندارد، و چه بد بود آن چه به جان خریدند اگر می دانستند. (۱۰۲)

بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ^ط وَ يَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ^ط وَلَقَدْ عَلِمُوا الْمِنَ اشْتِرَاءِ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلِاقٍ^{قفط} وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ^{١٠٢}

و اگر آنان (از روی حقیقت) ایمان می آوردند و (از سحر و جادو) پرهیز می کردند، یقیناً ثوابی که نزد الله هست برایشان بهتر بود، اگر این را می دانستند. (۱۰۳)

وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَ اتَّقَوْا الْمَثُوبَةَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ^{١٠٣}

ای کسانی که ایمان آورده اید! هنگام سخن گفتن با پیامبر (مگوئید: راعنا یعنی: در ارائه احکام، امیال و هوس های ما را رعایت کن) و بگوئید: (در خطاب خود) «انظرنا» (ما را نظر کن) و بشنوید (گفته او را چون کلمه توهین آمیز در مقابل پیغمبر کفر است) و برای کافران (و استهزاء کنندگان) عذاب دردناکی است. (۱۰۴)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا آرَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا وَ اسْمِعُوا^ط وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ^{١٠٤}

کافران اهل کتاب، و هم چنین مشرکان، دوست نمی دارند که خیر و برکتی از جانب پروردگار تان بر شما نازل گردد، در حالی که الله رحمت خود را به هر کس که بخواهد اختصاص می دهد، و الله دارای فضل بزرگ است. (۱۰۵)

مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ^ط وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ^ط وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ^{١٠٥}

هیچ حکمی را نسخ نمی کنیم، و یا نسخ آن را به تأخیر نمی اندازیم، مگر اینکه بهتر از آن، یا همانند آن راه جانشین آن می سازیم آیا نمی دانی که الله بر هر چیزی قادر است؟ (۱۰۶)

مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا^ط أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ^{١٠٦}

آیا نمی دانی (ای مخاطب) که پادشاهی آسمانها

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ

وَالْأَرْضِ ط وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِن
وَلِيِّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿۱۰۷﴾

و زمین از آن الله است، (و حق دارد هرگونه تغییر و
تبدیلی در آیات و معجزات خود بدهد) و برای شما جز
او هیچ کارساز و مددگاری نیست. (۱۰۷)

أَمْ تَرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ
كَمَا سَأَلَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ط وَمَنْ
يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ
سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿۱۰۸﴾

آیا می خواهید از پیامبر خود، (همان چیزی را) در
خواست کنید که پیش از این از موسی خواسته شد؟ و
کسی که کفر را به (جای) ایمان بر گزیند، مسلماً راه
راست را گم کرده است. (۱۰۸)

وَدَكْثِيرٍ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ
مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كَفَّارًا ط حَسَدًا مِّنْ
عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ
لَهُمُ الْحَقُّ ط فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ
يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ط إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۱۰۹﴾

بسیاری از اهل کتاب، از روی حسدی که در وجودشان
است، آرزو دارند که شما را بعد از ایمانتان به حال کفر
باز گردانند، پس از این که حق برای آنها روشن شده
است، پس شما عفو کنید و در گذرید، تا الله فرمان
خویش را (برای جهاد با آنها) صادر نماید، همانا الله بر
هر چیزی تواناست. (۱۰۹)

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ط وَمَا
تَقَدَّمُوا لِنَفْسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ
عِنْدَ اللَّهِ ط إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿۱۱۰﴾

و نماز را بر پا دارید و زکات را ادا کنید (و با این دو وسیله روح
و جسم اجتماع خود را نیرومند سازید و بدانید) هر کار خیری
برای خود از پیش می فرستید، آن را نزد الله (در سرای
دیگر) خواهید یافت، الله به اعمال شما بینا است. (۱۱۰)

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ
هُودًا أَوْ نَصْرًا ط تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ط قُلْ
هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۱۱۱﴾

یهودان گویند هرگز (کسی دیگری) داخل بهشت نمی
شود مگر آن که یهودی یا نصرانی باشد، این آرزوی
آنهاست، بگو: اگر راست می گوئید برهان و دلیل
خویش بیاورید. (۱۱۱)

بَلَىٰ مَن أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ
مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ص وَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿۱۱۲﴾

بلی! هر کس خالصانه رو به الله کند (و منقاد او امر او گردد)
در حالی که نیکو کار باشد، پس پاداش او نزد پروردگارش
است، و نه ترسی بر آنهاست و نه اندوهگین می گردند.
(بنابر این بهشت و سعادت اخروی در انحصار هیچ طائفه
و نژاد خاصی نیست). (۱۱۲)

و یهودی ها گفتند مسیحیان بر چیزی (از حق) نیستند (که قابل اعتماد باشد) و مسیحیان (نیز) گفتند که یهودی ها بر چیزی (از حق) نیستند (که قابل اعتماد باشد) در حالی که هر دو کتاب الله را تلاوت می کنند و (می دانند که عقیده هر دو خلاف کتاب الله است) همچنین آنان که (کتاب آسمانی را) نمی دانند مانند سخن آنها را گفتند، پس الله حکم خواهد کرد در میان ایشان در روز قیامت در باره چیزی که در آن اختلاف می کردند. (۱۱۳)

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرَىٰ عَلَىٰ شَيْءٍ ۖ وَقَالَتِ النَّصْرَىٰ لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَىٰ شَيْءٍ ۖ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ ۗ ط
كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾

و کیست ظالمتر از کسی که نگذارد در مساجد الله نام او برده شود و در ویرانی آن بکوشد؟ همان گروه را لایق نبود که داخل شوند در مسجد ها مگر این که ترسان باشند (از عقوبت الهی)، (پس) برای آنها در دنیا زبونی و رسوائی است و در آخرت عذاب بزرگ در پیش دارند. (۱۱۴)

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا ۗ ط
أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ ۗ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا حِزْبٌ ۖ وَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾

(با بند کردن مساجد، عبادت الله بند نمی شود زیرا) برای الله است جانب مشرق و جانب مغرب، پس به هر طرف که روی کنید (برای عبادت الله) همان جاست روی الله؛ همانا الله دارای فضل گشاده و داناست. (۱۱۵)

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

(یهود و نصاری و مشرکان) گفتند: الله (برای خود) فرزندی را برگزیده است، پاک و منزه است او، بلکه هرآن چه در آسمانها و زمین است از آن اوست، و همه فرمانبردار او هستند. (۱۱۶)

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۗ لَسُبْحٰنَهُ ۗ ط بَلْ لَّهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ كُلُّ لَّهُ قَنِينٌ ﴿١١٦﴾

پدید آورنده آسمانها و زمین (از عدم و بدون هیچ نمونه) است، و هرگاه فرمان چیزی را صادر کند به آن می گوید: باش، پس می شود. (۱۱۷)

بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ ط وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾

و آنان که نمی دانند (و از زمره مشرکان اند) می گفتند: چرا الله با ما سخن نمی گوید؟! و یا (چرا) معجزه و نشانه ای برای ما نمی آید؟! کسانی که پیش از آنان نیز بودند همین سخنان ایشان را می گفتند. دل هایشان به یگدیگر همانند است. همانا ما آیات و نشانه هارا برای گروهی که یقین دارند، آشکار و روشن ساخته ایم. (۱۱۸)

همانا ما تو را بحق مژده رسان و بیم دهنده فرستادیم. و در باره دوزخیان از تو پرسیده نخواهد شد. (۱۱۹)

و یهودیان و مسیحیان هرگز از تو راضی نخواهند شد تا این که (به طور کامل تسلیم خواسته های آنها شوی و) از دین (تحریف یافته) آنان پیروی کنی. بگو: البته هدایت الله هدایت حقیقی است. و اگر از خواهشات و آرزوهای شان پیروی کنی پس از این که علم و آگاهی به تو آمده است، هیچ مددگار و یآوری از جانب الله برایت نخواهد بود. (۱۲۰)

کسانی که کتاب (آسمانی)، به آنها داده ایم (یهود و نصاری) و آن را طوری که حق خواندنش است تلاوت می کنند، ایشان به آن ایمان می آورند و هر کس به آن کفر ورزد پس آنان زیانکاران اند. (۱۲۱)

ای بنی اسرائیل! یاد کنید نعمت مرا که به شما ارزانی داشتم و این که شما را بر جهانیان (هم عصـرتان) برتری بخشیدم. (۱۲۲)

و از روزی بترسید که کسی به داد کسی نمی رسد و بدلی از آن پذیرفته نمی شود

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَنْزِلُنَا آيَةً كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ لَا مَالِكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ لِئَلَّا يَصْصِرَ ﴿١٢٠﴾

الَّذِينَ اتَّيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٢١﴾

يٰۤاِبْنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٢٢﴾

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ

و شفاعت به او سودی نمی رساند، و نه آنها یاری خواهند شد. (۱۲۳)

وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿۱۲۳﴾

و (یاد کنید) هنگامی که ابراهیم را پروردگارش با کلماتی امتحان کرد و آن را به طور کامل انجام داد. الله فرمود: تو را پیشوای مردم قرار می دهم، گفت: و از دودمان من (نیز پیشوایان مقرر کن) فرمود: عهد من به ظالمان نمی رسد. (۱۲۴)

وَ إِذِ ابْتَلَىٰ اِبْرٰهٖمَ رَبُّهُ بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهِنَّ ط قَالَ اِنِّیْ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا ط قَالَ وَمِنْ ذُرِّیَّتِیْ ط قَالَ لَا یَنَالُ عَهْدِی الظَّالِمِیْنَ ﴿۱۲۴﴾

و باز (یاد کنید) هنگامی که ما این خانه (کعبه) را برای همه مردم محل اجتماع و جای امنی قرار دادیم و گفتیم از مقام ابراهیم جای نماز بگیرید. و به ابراهیم و اسماعیل سفارش کردیم تا خانه مرا برای طواف کنندگان و معتکفان و رکوع کنندگان و سجده کنندگان پاکیزه گردانید. (۱۲۵)

وَ اِذْ جَعَلْنَا الْبَیْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمْنًا ط وَ اتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ اِبْرٰهٖمَ مُصَلِّیْ ط وَ عَهِدْنَا اِلَیْ اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِیْلَ اَنْ طَهِّرَا بَیْتِیْ لِلطَّٰفِیْنِ وَ الْعٰكِفِیْنَ وَ الرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ﴿۱۲۵﴾

و (یاد کنید) آنگاه که ابراهیم گفت: ای پروردگارم! اینجا (مکه) را شهر امن بگردان و از اهلش هر آن کس که به الله و روز آخرت ایمان آورد از میوه ها (گوناگون) به او روزی ببخش. الله فرمود: دعایت را درباره مؤمنان اجابت کردم، ولی هر کس که کفر ورزد او را مدت اندکی بهره مند می گردانم، باز او را به عذاب آتش ناچار می سازم و بد جای بازگشت است دوزخ. (۱۲۶)

وَ اِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اَمْنًا وَ اَرْزُقْ اَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَ الْیَوْمِ الْاٰخِرِ ط قَالَ وَ مَنْ كَفَرَ فَاَمْتِعْهُ قَلِیْلًا ثُمَّ اضْطُرِّهٗ اِلَی عَذَابِ النَّارِ وَ بِئْسَ الْمَصِیْرُ ﴿۱۲۶﴾

و (یاد کنید) زمانی که ابراهیم و اسماعیل اساس و پایه های خانه کعبه را بلند می کرد و گفتند: ای پروردگار ما! (بنای کعبه را) از ما قبول کن، چون تو شنوا و دانائی. (۱۲۷)

وَ اِذْ یَرْفَعُ اِبْرٰهٖمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَیْتِ وَ اِسْمٰعِیْلُ ط رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ط اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ ﴿۱۲۷﴾

ای پروردگار ما، ما را (با همه وجود) فرمانبردار خود بگردان، از فرزندان ما ملتی فرمانبردار پدید آور و به ما طرز عبادت ما را نشان ده، و توبه ما را قبول کن، چون توئی قبول کننده توبه (و) بسیار مهربان. (۱۲۸)

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿۱۲۸﴾

ای پروردگارا! به فرزندان ما پیغمبری از جنس خودشان بفرست که آیات را بر آنها تلاوت و به آنها علم کتاب آسمانی و حکمت (اسرار شریعت و مقاصد آن) را به آنها بیاموزد و آنها را پاک سازد بی گمان توئی بسیار غالب و با حکمت. (۱۲۹)

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۱۲۹﴾

و کیست که روی گرداند از دین ابراهیم به جز کسی که خود را خوار دانسته و نشناسد، و البته برگزیدیم ابراهیم را در دنیا، و یقیناً او در آخرت نیز از نیکان خواهد بود. (۱۳۰)

وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ ۚ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا ۗ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿۱۳۰﴾

(به خاطر بیاورید) هنگامی را که پروردگار به او گفت اسلام بیاور (و تسلیم در برابر حق باش، او فرمان پروردگار را از جان و دل پذیرفت) گفت در برابر پروردگار جهانیان تسلیم شدم. (۱۳۱)

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ لَقَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۱۳۱﴾

ابراهیم و یعقوب فرزندان خود را (در باز پسین لحظات عمر) به این آئین وصیت کردند (و هر کدام به فرزندان خویش گفتند: ای فرزندان من! الله این آئین را برای شما برگزیده است، پس نمیرید جز این که مسلمان باشید. (۱۳۲)

وَوَصَّي بِهَآءِ إِبْرَاهِيمَ بَنِيهِ وَيَعْقُوبَ ۗ يٰبَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمْ الدِّينَ ۗ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿۱۳۲﴾

آیا هنگامی که مرگ یعقوب فرارسید،

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ

شما حاضر بودید؟ آنگاه که به فرزندان خود گفت: پس از من چه چیز را عبادت می کنید؟ گفتند: پروردگار تو، و پروردگار پدرانت، ابراهیم و اسماعیل و اسحاق، الله یکتارا، می پرستیم، و ما فرمانبردار او هستیم. (۱۳۳)

الْمُوتُ لَا إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ
مِنْ بَعْدِي ۖ قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ
وَالِلَّهِ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَاسْمَعِيلَ
وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا ۖ وَنَحْنُ
لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿۱۳۳﴾

آنها امتی بودند که درگذشتند و اعمالشان به سود خودشان است و اعمال شما، به سود خودتان است و درباره آن چه می کرده اند از شما پرسیده نمی شود (و هیچ کس مسؤول اعمال دیگری نیست و کسی را به گناه دیگری نمی گیرند). (۱۳۴)

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا
كَسَبَتْ وَلكُمْ مِمَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا
تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۳۴﴾

و (اهل کتاب به مردم مؤمن) گفتند: یهودی یا نصرانی باشید تا هدایت یابید. بگو: بلکه دین ابراهیم (را انتخاب می کنم) که از آدیان باطل رویگردان و یکتا پرست بود و او هرگز از مشرکان نبود. (۱۳۵)

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصْرًا
تَهْتَدُوا ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۳۵﴾

(شما مردم مؤمن از روی حقیقت اقرار کنید و بگوئید: که ما ایمان آوردیم به الله و به آن چه نازل شده به ما، و به آن چه نازل شده به ابراهیم و اسماعیل و اسحق و یعقوب، و به نواسه ها یعقوب، و ایمان آوردیم به آن چه که به موسی و عیسی داده شده، و به آن چه پیغمبران از جانب پروردگارشان دریافت کرده اند، و (در ایمان آوردن) میان هیچ یک از آنان فرق نمی گذاریم و ما تنها به او تعالی منقادیم و بس. (۱۳۶)

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا
وَمَا أُنزِلَ إِلَيَّ إِبْرَاهِيمَ وَاسْمَعِيلَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا
أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ
النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ ۖ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ
أَحَدٍ مِنْهُمْ ۖ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿۱۳۶﴾

پس اگر آنان هم به آن چه شما به آن ایمان آورده اید، ایمان آورند (که ایمان به قرآن و به پیامبر است) مسلماً هدایت یافته اند، و اگر اعراض نمودند

فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ
بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا ۗ وَإِنْ تَوَلَّوْا

پس جز این نیست که در ستیز و دشمنی اند؛ پس بزودی الله شر آنان را (به کشته شدن یا آوارگی از خانه و کاشانه شان) دفع خواهد کرد؛ و او شنوا و داناست. (۱۳۷)

فَانْمَاهُمْ فِي شِقَاقٍ ۚ فَيَكْفِيكَهُمُ
اللَّهُ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝۱۳۷

(به یهود و نصاری بگویند): این است رنگ آمیزی الهی (که برترین رنگ هاست)، و کیست از الله زیاتر با اعتبار رنگ (دین فطرت)؟ و ماتنها اورا عبادت می کنیم. (۱۳۸)

صِبْغَةَ اللَّهِ ۚ وَ مَنْ أَحْسَنُ مِنْ
اللَّهِ صِبْغَةً ۚ وَ نَحْنُ لَهُ عِبْدُونَ ۝۱۳۸

(ای پیغمبر به اهل کتاب) بگو! آیا در باره الله با ما مجادله می کنید؟ (و گمان می برید که الله پیغمبران را جز از میان شما بر نمی گزیند) در حالی که او رب ما و رب شما هم است، (و رحمت خویش را به طور یکسان نصیب هر قومی که بخواهد می کند) و اعمال ما به سود ماست و اعمال شما به سود شماست، (و هر کس در گرو اعمال خویش است و حسب و نسب باعث امتیاز نیست) و ما برای او تعالی اخلاص می ورزیم (و او را با اخلاص می پرستیم). (۱۳۹)

قُلْ أَتَحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ
رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۚ وَ لَنَا أَعْمَالُنَا
وَ لَكُمْ أَعْمَالُكُمْ ۚ وَ نَحْنُ لَهُ
مُخْلِصُونَ ۝۱۳۹

آیا می گویند: که همانا ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و اسباط (= نبیرگان یعقوب) یهودی یا نصرانی بودند؟! بگو: شما دانا ترید یا الله؟! و چه کسی ظالمتر است از آن کسی که شهادتی را که از جانب الله نزد او است کتمان کند؟، و الله غافل نیست از چیزی که شما می کنید. (۱۴۰)

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَاسْمِعِيلَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالأَسْبَاطَ
كَانُوا هُودًا أَوْ نَصْرَى ۚ قُلْ
ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللّٰهُ ۚ وَ مَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ
مِنَ اللّٰهِ ۚ وَ مَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ۝۱۴۰

(به هر حال) آنها امتی بودند که در گذشتند، اعمال آنها به سود خود آنهاست و اعمال شما به سود خودتان است و شما در باره اعمال آنها بازخواست نمی شوید. (۱۴۱)

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا
كَسَبَتْ وَ لَكُمْ مِمَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَ لَا
تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝۱۴۱